

Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Pijnacker-Nootdorp houdende regels omtrent de tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (Beleidsregels tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten gemeente Pijnacker-Nootdorp 2021)

Het college van de gemeente Pijnacker-Nootdorp;

gezien het advies van de afdeling beleid d.d. 2 maart 2021;

overwegende dat:

- het wenselijk is om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden een inwoner in aanmerking kan komen voor een tegemoetkoming Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijk Kosten (TONK);
- het daarom wenselijk is voor dit doel tijdelijke beleidsregels vast te stellen;

gelet op artikel 35 van de Participatiewet;

besluit:

vast te stellen de volgende Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten gemeente Pijnacker-Nootdorp 2021:

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. de wet: de Participatiewet;
 - b. de bijstandsnorm: de bijstandsnorm als bedoeld in artikel 5, onder c van de wet
 - c. peildatum: de datum waarop het vermogen en inkomen wordt vastgesteld;
 - d. inkomensterugval: een onvoorzienbare, onvermijdelijke en substantiële terugval in het inkomen als gevolg van de coronacrisis;
 - e. draagkrachtinkomen: het deel van het beschikbare inkomen dat hoger is dan de toepasselijke draagkracht;
 - f. TONK: Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten;
 - g. het vermogen: het vermogen zoals genoemd in artikel 34 van de wet.

Artikel 2. Doelgroep

Een tegemoetkoming TONK is bedoeld voor de belanghebbende:

- a. die te maken heeft met een inkomensterugval;
- b. die daardoor zijn/haar noodzakelijke kosten niet meer kan voldoen, en
- c. waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden.

Artikel 3. Peildatum

De peildatum van de tegemoetkoming TONK is 1 januari 2021. De peildatum is tevens de ingangsdatum.

Artikel 4. Duur en vorm

1. De tegemoetkoming wordt verstrekt voor ten hoogste de periode van 1 januari tot 1 juli 2021.
2. De tegemoetkoming TONK wordt verleend om niet.
3. In afwijking van het tweede lid, wordt de tegemoetkoming TONK verleend in de vorm van een geldlening als de noodzaak tot het verlenen van een tegemoetkoming TONK het gevolg is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan.

Artikel 5. Aanvraag

1. Een aanvraag voor de tegemoetkoming TONK wordt op de door het college voorgeschreven wijze ingediend.
2. Een aanvraag tegemoetkoming TONK kan worden ingediend tot 1 juli 2021.
3. Belanghebbende overlegt bij de aanvraag:

- a. de bewijzen van het inkomen in de maand van de peildatum;
- b. de bewijzen van het vermogen op de peildatum;
- c. de bewijzen van de noodzakelijke kosten op de peildatum;
- d. verklaring waaruit blijkt dat sprake is van een inkomensterugval als gevolg van het coronavirus (Covid-19).

Artikel 6. Voorwaarden tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten

1. Het college kan een tegemoetkoming TONK verstrekken aan de belanghebbende die valt onder de doelgroep TONK zoals bedoeld in artikel 2 wanneer:
 - a. het draagkrachtinkomen ontoereikend is voor de betaling van de noodzakelijke kosten;
 - b. het vermogen niet meer bedraagt dan de toepasselijke vermogensgrens als bedoeld in artikel 34, derde lid, van de wet.
2. De substantiële terugval in inkomen als gevolg van het coronavirus (Covid-19) blijkt uit een schriftelijke verklaring van de aanvrager.

Artikel 7. Noodzakelijke kosten

1. De tegemoetkoming TONK heeft betrekking op de volgende voor de belanghebbende noodzakelijke algemene kosten van bestaan:
 - a. kosten van huur boven het grensbedrag van de individuele huurtoeslag als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag. Hieronder wordt verstaan: de op de aanvangsdatum geldende huurprijs per maand blijkens de huurovereenkomst en/of laatste huurwijzing op 1 juli 2020;
 - b. kosten van de hypotheekrente voor een woning in eigendom. Hieronder wordt verstaan: de tot een bedrag per maand omgerekende som van de in verband met de aankoop verschuldigde (hypotheek)rente.
2. Niet tot de noodzakelijke kosten wordt gerekend dat deel van het inkomen dat een belanghebbende wordt geacht ten minste te besteden aan de woonkosten. Dit is:
 - a. € 304,40 voor een 1 à 2 persoonshuishouden.
 - b. € 320,29 voor een 3 of meerpersoonshuishouden.

Artikel 8. Maximale hoogte tegemoetkoming

De maximale tegemoetkoming TONK op basis van deze beleidsregels bedraagt € 500,00 per huishouden per maand.

Artikel 9. Betaling

De tegemoetkoming TONK wordt over de toegekende periode éénmalig uitbetaald.

Artikel 10. Uitgangspunt draagkracht

Bij de vaststelling van de tegemoetkoming TONK dient rekening te worden gehouden met de aanwezige draagkracht in het inkomen of het vermogen. Bij de vaststelling van aanwezige draagkracht wordt in ieder geval rekening gehouden met de peildatum, het vermogen en het inkomen.

Artikel 11. Vaststelling van de draagkracht

In het inkomen tot 110% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm exclusief vakantiegeld is geen draagkracht aanwezig. Het inkomen boven die grens wordt volledig tot de draagkracht gerekend.

Artikel 12. Vaststelling van het vermogen

1. Het vermogen wordt op dezelfde wijze vastgesteld als bij de algemene bijstand en er wordt aangesloten bij de vermogensgrens genoemd in artikel 34, derde lid, van de wet. Het vermogen boven die grens wordt volledig tot de draagkracht gerekend.
2. In afwijking van het eerste lid, wordt bij de vaststelling van het vermogen het vermogen gebonden in de woning, de waarde van auto's, motorvoertuigen en caravans buiten beschouwing gelaten.
3. In afwijking van het eerste lid, wordt bij de vaststelling van het vermogen artikel 34, tweede lid, van de wet buiten beschouwing gelaten.

Artikel 13. Vaststelling van het inkomen

1. Onder het inkomen wordt verstaan het inkomen als bedoeld in artikel 32 van de wet exclusief toeslagen (zoals vakantietoeslag, overwerktoeslag en 13e maand).
2. Bij de vaststelling van het inkomen worden de middelen als bedoeld in artikel 31, tweede lid, van de wet buiten beschouwing gelaten.
3. Bij de vaststelling van het draagkrachtinkomen wordt uitgegaan van het inkomen in de maand van de peildatum.

Artikel 14. Voorliggende voorzieningen

1. De tegemoetkoming van de belastingdienst in de vorm van huurtoeslag geldt als een voorliggende voorziening die passend en toereikend wordt geacht.
2. De belanghebbende die op 1 januari 2021 woonkostentoeslag ontvangt op grond van de Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Pijnacker-Nootdorp 2017 kan geen aanspraak maken op een tegemoetkoming TONK.

Artikel 15. Jongeren 18 tot 21 jaar

Wanneer een jongere van 18 tot 21 zelfstandig woont en hiervoor noodzakelijke kosten heeft, wordt bij de vaststelling van de hoogte van de tegemoetkoming TONK afgeweken van de norm zoals genoemd in artikel 20 van de wet en wordt de alleenstaande of gehuwden norm van 21 jaar of ouder gehanteerd.

Artikel 16. Afzien opleggen verhuisverplichting

Het college legt aan de belanghebbende die op basis van deze beleidsregel in aanmerking komt voor de tegemoetkoming TONK, geen verhuisverplichting op.

Artikel 17. Hardheidsclausule

Indien belanghebbende niet in aanmerking komt voor een tegemoetkoming TONK en zeer dringende redenen hiertoe noodzaken kan het college, gelet op alle omstandigheden in het individuele geval beoordelen of de belanghebbende in afwijking van de beleidsregels alsnog in aanmerking komt voor een tegemoetkoming TONK.

Artikel 18. Inwerkingtreding, intrekking en toepassingsbereik

1. Deze beleidsregels treden in werking op de dag na publicatie en werken terug tot en met 1 januari 2021.
2. Deze beleidsregels worden ingetrokken op 1 juli 2021.

Artikel 19. Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als Beleidsregels tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten gemeente Pijnacker-Nootdorp 2021.

Vastgesteld in de vergadering van 2 maart 2021.

het college van Pijnacker-Nootdorp,

*drs. J.P.R. Woudstra
secretaris*

*mw. F. Ravestein
burgemeester*

Algemene toelichting

Veel huishoudens hebben vanwege de coronacrisis te maken met een onvermijdbare en plotselinge terugval van hun inkomsten. In sommige situaties is sprake van een dusdanige terugval dat de noodzakelijke kosten van het bestaan niet meer (volledig) kunnen worden voldaan. Het bestaande stelsel van sociale zekerheid en de maatregelen uit de steunpakketten bieden voor deze problemen niet altijd soelaas. Hierdoor dreigen deze huishoudens tussen de wal en het schip te vallen.

Om deze groep huishoudens te ondersteunen is de aanvullende tijdelijke noodmaatregel TONK gecreëerd:

De TONK biedt een tijdelijke tegemoetkoming in noodzakelijke kosten aan huishoudens die te maken hebben met een inkomensterugval en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen uit het resterende inkomen. Het gaat hierbij niet om een inkomensondersteunende regeling maar om een vergoeding voor daadwerkelijke noodzakelijke kosten. De tijdelijke noodmaatregel TONK geldt van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021. Deze regeling komt te vervallen per 1 juli 2021.

De uitvoering van de TONK wordt ondergebracht bij gemeenten onder de bestaande structuur van de bijzondere bijstand. Immers ook in 'niet coronatijd' kunnen gemeenten bijzondere bijstand verstrekken wanneer inwoners door bijzondere omstandigheden de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen.

Gemeenten worden opgeroepen via de tijdelijke noodmaatregel TONK ruimere toegang tot de bijzondere bijstand te bieden. Gemeenten worden hiervoor financieel gecompenseerd (zie tevens alinea beschikbare middelen en verantwoording).

Voor de TONK worden geen centrale regels gesteld. Het vaststellen van regels met betrekking tot het verlenen van bijzondere bijstand (waaronder de TONK) is en blijft een bevoegdheid van colleges. De focus van de Tonk ligt op woonkosten, maar andere kosten worden niet uitgesloten.

De TONK is een vorm van bijzondere bijstand. Hierdoor blijft de systematiek van de bijstand gelden. Dit betekent dat voldaan moet worden aan de algemene regels voor bijzondere bijstandsverlening, en dat alleen sprake is van een verruiming ten opzichte van de Participatiewet en de reguliere beleidsregels bijzondere bijstand daar waar dit expliciet volgt uit deze beleidsregels. Dat de systematiek van de Participatiewet geldt, impliceert ook dat gehuwden een gezamenlijk recht op een tegemoetkoming TONK hebben.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsbepalingen

Geen toelichting.

Artikel 2. Doelgroep

Deze tegemoetkoming is voor huishoudens die als gevolg van de coronacrisis te maken hebben met een inkomensterugval en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen uit het inkomen. Het kan gaan om werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen. Ook belanghebbenden die al in 2020 ingestroomd zijn in een uitkering (WW, bijstand of Tozo) vanwege de coronacrisis, maar waarvoor de hoogte van de uitkering onvoldoende is om de vaste lasten te betalen, kunnen in aanmerking komen voor de TONK.

Met deze brede doelgroepomschrijving kunnen wij huishoudens ondersteunen die door de lockdown hun noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen. De lockdown en andere coronamaatregelen zijn door de overheid, om noodzakelijke redenen, opgelegd. Veel bedrijven ondervinden hierdoor enorme nadelige economische / financiële gevolgen. Dit heeft zijn weerslag op veel huishoudens die te maken hebben gekregen met een zorgelijke inkomensachteruitgang. Zij zien hun opgebouwde leven op losse schroeven staan.

Artikel 3. Peildatum

De peildatum is de datum waarop het recht op de tegemoetkoming TONK wordt vastgesteld.

Artikel 4. Duur en vorm

Uitgangspunt in de Participatiewet is dat bijstandsverlening met terugwerkende kracht in principe niet is toegestaan (artikel 44, eerste lid, van de wet). In deze beleidsregels wordt hier een beperkte uitzondering op gemaakt.

De tegemoetkoming TONK ziet op de periode 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021.

Het uitgangspunt is dat de tegemoetkoming TONK om niet verstrekt wordt. Dit betekent dat belanghebbende de tegemoetkoming niet hoeft terug te betalen. De tegemoetkoming TONK kan in de vorm van een lening worden vertrekt als de noodzaak tot bijstandsverlening het gevolg is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid. Bij een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan gedacht worden aan de situatie waarin de aanvrager het vermogen te snel inteert of door eigen toedoen geen aanspraak (meer) kan maken op een voorliggende voorziening.

Artikel 5. Aanvraag

In dit artikel is neergelegd op welke wijze de aanvraag moet worden ingediend. Ook is bepaald welke stukken de aanvrager moet verstrekken bij de aanvraag.

Een aanvraag tegemoetkoming TONK moet worden ingediend uiterlijk op 30 juni 2021. Dat is immers de laatste dag van de periode waarop de TONK geldt. Met ingang van 1 juli 2021 worden deze (tijdelijke) beleidsregels ingetrokken.

Artikel 6. Voorwaarden tijdelijke noodzakelijke kosten

Een inwoner heeft recht op een tegemoetkoming TONK als hij zijn woonkosten niet kan betalen als gevolg van een terugval in inkomsten door de coronacrisis. Het college heeft geen percentage gekoppeld aan de inkomensterugval, maar duidelijk moet zijn dat het niet kunnen betalen van de woonkosten verband houdt met een inkomensterugval als gevolg van de coronacrisis. Het is aan de aanvrager van de tegemoetkoming TONK om dit aannemelijk te maken.

Artikel 7. Noodzakelijke kosten

De regeling richt zich op de grootste (vaste lasten) kostenpost t.w. (1.) de kosten van huur boven het grensbedrag van de individuele huurtoeslag als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag of (2.) de Kosten van hypotheekrente voor een woning in eigendom. Dit zorgt voor een redelijke tegemoetkoming om de noodzakelijke kosten te dekken en voor een relatief snelle afhandeling. In dit stadium van de crisis is snelheid belangrijk. Omdat de nood vaak inmiddels al hoog is en huishoudens snel hulp nodig hebben.

De tegemoetkoming TONK voorziet alleen in deze kosten voor zover het gaat om een door de aanvrager bewoonde woning. Het gaat dan om de woning waar belanghebbende hoofdverblijf heeft. De tegemoetkoming TONK voorziet niet in de kosten van een tweede woning of een zakelijk pand.

Met betrekking tot de kosten van huur gaat het om de kale huur inclusief servicekosten. Hierbij zijn de kosten van gas, licht en elektriciteit - voor zover deze zijn inbegrepen bij de huurprijs - uitgesloten. Met betrekking tot de kosten verbonden aan de woning die wordt bewoond in eigendom, wordt bij een aanvraag om tegemoetkoming van de TONK geen rekening gehouden met de aflossing van de hypotheek en andere kosten verbonden aan de woning.

Artikel 8. Maximale hoogte tegemoetkoming

We kunnen op voorhand niet inschatten hoe groot de potentiële doelgroep is. Het betreft immers een doelgroep die onder 'normale' omstandigheden niet in beeld is bij onze gemeente. Gezien de onzekerheid over de potentiële doelgroep in verhouding tot de beschikbare middelen kan geen realistische inschatting worden gemaakt over het financiële risico en uitvoeringsbereik van de TONK voor onze gemeente. Wel is deze onzekerheid aanleiding geweest om de hoogte van de TONK te maximaleren tot € 500 per maand per huishouden (€ 3000 in totaal). We willen hiermee bereiken dat de tegemoetkoming effect heeft voor onze inwoners met een afgewogen risico voor onze gemeente.

Artikel 9. Uitbetaling

Geen toelichting.

Artikel 10 en 11. Draagkracht

In dit artikel is geregeld dat in het inkomen tot 110% van de toepasselijke bijstandsnorm *exclusief vakantietoeslag* is geen draagkracht aanwezig is. Dit is een verruiming van 10% ten opzichte van de beleidsregels bijzondere bijstand. Door deze verruiming ontstaat meer financiële ruimte om aan lopende betalingsverplichtingen te voldoen. De belanghebbende wordt geacht een deel van het beschikbare inkomen zelf aan te wenden voor de noodzakelijke kosten.

Ook hiervoor geldt dat we willen bereiken dat de tegemoetkoming effect heeft voor onze inwoners met een afgewogen risico voor onze gemeente.

Artikel 12. Vermogen

Het vermogen wordt op dezelfde wijze vastgesteld als bij de algemene bijstand en er wordt aangesloten bij de vermogensgrenzen genoemd in artikel 34, derde lid, van de wet. Bij de vaststelling van het vermogen voor een tegemoetkoming TONKL wordt het vermogen het vermogen gebonden in de woning, de waarde van auto's, motorvoertuigen en caravans buiten beschouwing gelaten. Hiermee wordt voorkomen dat belanghebbenden als gevolg van deze vermogensbestanddelen geen recht hebben op de TONK en in het ergste geval zijn/haar bezit moet verkopen om tijdelijk in de noodzakelijke kosten te voorzien.

Artikel 13. Inkomen

Het inkomen wordt op dezelfde wijze vastgesteld als de algemene bijstand en er wordt aangesloten bij artikel 32 van de wet. Het inkomen wordt in de maand van de peildatum vastgesteld en daarmee staat het recht vast voor de hele periode waarop de tegemoetkoming TONK ziet.

Artikel 14. Voorliggende voorziening

Er bestaat geen recht op een tegemoetkoming TONK wanneer een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 van de wet). Het college kan geen tegemoetkoming TONK verstrekken als betrokkene een beroep kan doen op een voorliggende voorziening die gezien haar aard en doel geacht wordt passend en toereikend te zijn.

Artikel 16. Jongeren van 18 t/m 21 jaar

Voor jongeren in de leeftijd van 18 t/m 21 jaar met een zelfstandige woonruimte en noodzakelijke kosten, wordt afgeweken van de norm zoals genoemd in artikel 20 van de wet. Het toepassen van de jongeren-norm zal een hoge draagkracht met zich meebrengen. Dat staat niet in verhouding met het weggefallen inkomen. Het voorgaande wordt voorkomen door toepassing van alleenstaande of gehuwden norm van 21 jaar of ouder. Hiermee wordt tevens voorkomen dat deze doelgroep wordt uitgesloten.

Artikel 17. Afzien opleggen verhuisverplichting

Het college legt geen verhuisverplichting op bij de verstrekking van een tegemoetkoming TONK. Dit past immers niet bij het doel van deze tijdelijke tegemoetkoming in verband met de coronacrisis.

Artikel 18. Inwerkingtreding, intrekking en toepassingsbereik

De tegemoetkoming TONK geldt voorlopig van 1 januari 2021 tot 1 juli 2021. Hiermee is rekening gehouden bij de inwerkingtreding met terugwerkende kracht van deze beleidsregels en de intrekking ervan per 1 juli 2021.